

Fremsat den 15. marts 2023 af Mikkel Bjørn (DF), Alex Arendtsen (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Peter Kofod (DF), Morten Messerschmidt (DF), Mette Thiesen (DF) og Nick Zimmermann (DF)

Forslag til folketingsbeslutning om demokratisering af støtten til ngo'er og større gennemsigtighed i finanslovsbevillinger

Folketinget pålægger regeringen inden fremsættelse af finanslovsforslaget for 2024 at tage de nødvendige initiativer, der sikrer, at:

- hvert parti i Folketinget kan fordele en andel af finanslovens bevillinger til ngo'er m.v. (defineret som velgørenhedsorganisationer, interesseorganisationer, kirkelige organisationer, nødhjælpsorganisationer og andre lignende ikke offentligt styrede organisationer), svarende til den andel af mandater, partiet besidder i Folketinget.
- der indkaldes til forhandlinger om et loft over bevillinger til ngo'er m.v.
- der af et bilag til finansloven fremgår en samlet liste over bevillinger til ngo'er m.v., hvor det tydeligt fremgår, hvilke udgifter, årsværk m.v. der er forbundet med bevillingen til den specifikke ngo, og hvilke partier der senest har stemt for bevillingen.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne ønsker en demokratisering af den statslige støtte til ngo'er, herunder velgørenhedsorganisationer, interesseorganisationer, kirkelige organisationer, nødhjælpsorganisationer og andre lignende ikke offentligt styrede foreninger. Dette skal sikres ved at lade de partier, som har opnået valg til Folketinget, råde over andelen af bevillinger på finansloven til ngo'er, som deres mandater berettiger til. Samtidig ønsker forslagsstillerne at sikre større mådehold og transparens i bevillingen til ngo'er m.v. gennem et loft over bevillinger og en tydeligere dokumentation af, hvilke organisationer der modtager statslig støtte.

Uafhængige foreninger

Listen over ngo'er, hjælpeorganisationer og andre såkaldte civilsamfundsorganisationer, der modtager bistand fra det offentlige, er lang. Som det fremgår af svar på spørgsmål 91, Finansudvalget, alm. del, folketingsåret 2019-20, tæller listen alt fra velgørenhedsorganisationer, kirkelige organisationer og nødhjælpsorganisationer til deciderede interesseorganisationer, og det kan være svært at skelne mellem typen af organisation, hvilket forslagsstillerne finder problematisk.

Nogle organisationer, som kalder sig velgørenheds- eller nødhjælpsorganisationer, har klare politiske budskaber. En række af disse er for længst blevet til politiserende interesseorganisationer med deres egne kontroversielle agendaer. Ofte ledes organisationerne af ekspolitikere, som får en klækkelig løn for at opretholde forbindelseslinjen til deres tidligere kollegaer i Folketinget (»Fra politik til lobbyarbejde – de strømmer gennem »den gyldne svingdør«, Berlingske, den 2. maj 2022). Det er bekymrende, at nogle organisationer har særlig tætte bånd til bestemte politikere, når de selv samme politikere har ansvaret for at bevillige tilskuddet til organisationerne – bevillinger, som beløber sig til over 4 mia. kr.

Adspurgt om deres politiserende virke svarer organisationerne, at en given politisk kommunikationskampagne udføres for egne penge, men at bevillingen på finansloven kun går til apolitisk arbejde. Altså er der tale om to forskellige lommer, hvorfor der ikke er noget problem. På denne måde kan en ngo påkalde sig retten til at agere politisk inden for områder, som organisationen intet ved om, og samtidig modtage et større millionbeløb fra det offentlige, hvilket forslagsstillerne finder betænkeligt.

Forslagsstillerne ønsker at øge transparensen og den demokratiske kontrol med bevillingerne på finansloven. I dag er der tale om en underskov, som ingen reelt ved hvor stor er. Forslagsstillerne mener, at danskernes skattekrone fortjener at blive behandlet med større omtanke og mere transparens, end det er tilfældet i dag.

På den baggrund ønsker forslagsstillerne at sikre en demokratisk fordeling af skatteydernes penge. Konkret foreslås det at lade partierne fordele en andel af finanslovens bevillinger til ngo'er m.v. svarende til den andel af mandater, som partiet opnåede ved seneste folketingsvalg. På den måde bliver det op til partierne efter størrelse at beslutte, hvilke organisationer der skal modtage støtte i finansloven.

I det hele taget er det ude af trit med tiden, at det offentlige skal finansiere alle disse organisationer. Det skaber tilmed et afhængighedsproblem. Tidligere var det betydelig sværere at inddrive midler, da elektroniske betalingsformer endnu ikke fandtes. Det udgjorde en vægtig grund til, at en række organisationer skulle på finansloven. Hæderligheden og respekten for skatteyderne var tilmed nok større i gamle dage. I dag er der ingen vægtige argumenter for, hvorfor en lang række af disse interesseorganisationer skal have offentlige midler, da de i dag har gode muligheder for at reklamere online og for at inddrive midler fra deres medlemmer.

Den store offentlige støtte skaber samtidig et afhængighedsproblem, da organisationerne risikerer, at der med deres bevilling følger en række politiske prioriteter og krav. Alene bistanden til civilsamfundsorganisationer på finanslovens § 06.33.01 tæller henvend 1 mia. kr. Det er uholdbart, og det er indlysende, at færre offentlige midler vil styrke ngo'ernes uafhængighed.

Forslagsstillerne ønsker derfor at lægge et loft på finanslovens bevillinger til ngo'er m.v. Loftet skal aftales mellem Folketingets ansvarlige partier og har til hensigt at forhindre »quid pro quo-aftaler« og kollektiv afpresning af Finansministeriet, som i forhandlingsprocessen anses for at have ubegrænsede midler.

Gennemsigthed

Med den nuværende opbygning af finansloven findes der ikke en samlet oversigt over, hvilke ngo'er m.v. der modtager statslig støtte på finansloven. Bevillinger til organisationerne opgøres under de forskellige ministeriers paragraffer på finansloven og er således spredt ud over den 4.000 sider lange finanslov. Denne praksis medfører, at det er svært for Folketingets partier at føre kontrol med, hvilke organisationer der modtager statslig støtte, og partierne har ringe mulighed for at vurdere berettigelsen af bevillinger til bestemte organisationer. Det er et demokratisk problem.

Forslagsstillerne ønsker på den baggrund at øge gennemsigtheden i støtten til ngo'er m.v., ved at regeringen pålægges at tilføje et bilag til finansloven, hvor bevillingerne til de enkelte ngo'er m.v. fremgår i en samlet oversigt.

Skriftlig fremsættelse

Mikkel Bjørn (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om demokratisering af støtten til ngo'er og større gennemsigtighed i finanslovsbevillinger.

(Beslutningsforslag nr. B 77)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.